

Betaalbaar en revolutionair

Iedereen kan tegenwoordig met minimale middelen en voor weinig geld thuis muziek produceren. Vroeger was je echter aangewezen op kostbare apparatuur en peperdure studio's. In deze serie eren we de apparaten die deze barrière wisten te doorbreken en de aanzet gaven tot serieuze homerecording. In deel 3 kronen we de Mackie CR-1604 mixer tot Gamechanger.

door **Peter Hoeks**
peter@interface.nl

De audiomixer is decennialang een bastion geweest van gespecialiseerde merken die grote slagschepen maakten, speciaal voor de specifieke noden van de professionele opnamestudio. De eerste generatie mixers bestond meestal uit buizentypes die – zoals veel vroege studioapparatuur – vooral gericht waren op gebruik in radiostations. Vaak was het weinig meer dan een basic apparaat waarmee je 4, 6 of 8 signalen kon samenvoegen tot een mono output, met heel soms een basale eq. In de loop van de jaren 60 voldeed dat concept niet meer, omdat het opnameproces steeds gecompliceerder werd. Er kwamen 4-, 8- en 16-spoorenrecorders, men gebruikte een aantal effecten, en er ontstond behoefte aan een flexibel monitorsysteem voor de muzikanten. Zo maakten uitgebreide eq's, subgroepen, aux-sends en andere moderne voorzieningen hun entree in de wereld van de studiomixer. Maar toch was er nauwelijks sprake van een bedrijfsmatige productie van deze mixers, meestal waren het een of twee technici in dienst van de studio – al of niet met een externe bolleboos – die samen een ontwerp maakten en bouwden op basis van de behoefte van de studio. Dit is dan ook de manier waarop fameuze ontwerpers als Rupert Neve, Bill Putnam, Grover Harned (MCI) en Malcolm Toft naam wisten te maken.

Een aantal van deze pioniers begon op een gegeven moment een eigen bedrijf dat ook aan

De CR-1604 was de mixer waarmee Greg Mackie wereldwijd zijn naam vestigde

andere studio's leverde. Maar het bleef een kleine en dure productie, vaak op maat en met dure kwaliteitscomponenten. Het enige alternatief vormden live-mixers, maar ook die waren duurder dan de ambitieuze homeproducer zich kon veroorloven en niet erg goed toegesneden op het maken van opnamen. Met een smalle beurs kwam je uit bij wat vage Italiaanse en later Japanse merken.

Enig lichtpuntje voor Nederland was het Hollandse D&R, dat heel aardige en betaalbare kleine mixertjes maakte.

Penibel

Terwijl betaalbare portastudio's, effecten en zelfs studiomonitors opkwamen, moest de eigenaar van een homestudio zich behelpen met een Dynacord, Meazzi

of een afgeragde PA-mixer. Wie geluk had, zat achter een live-mixer van Soundcraft, Allen & Heath of Hill. Boss was eigenlijk het eerste Japanse merk dat – weliswaar zeer eenvoudige – betaalbare mixers maakte, die ook nog een beetje klonken (zie kader Boss BX-800). Overigens zijn deze mengtafels die men vroeger dubieus vond, tegenwoordig juist erg populair vanwege hun 'kleurende' eigenschappen.

In de VS was er gelukkig iemand die snapte hoe penibel de situatie met budgetmixers was en die zich voornam daar verandering in te brengen. Zijn bedrijf Tapco

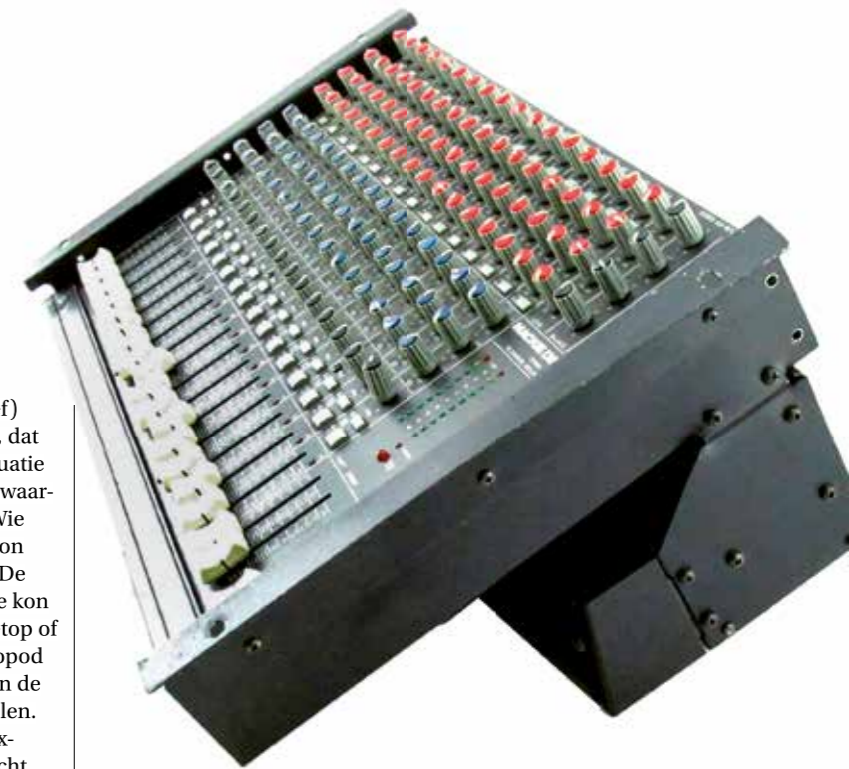
kende ik van een verengalm, maar in de VS scoorden ze vooral met goede en betaalbare (live) mixers. Die persoon heette Greg Mackie, en hij zorgde eind jaren 80 eindelijk voor een revolutie in de wereld van de betaalbare mixers. Zijn eerste product onder de naam Mackie, de LM-1602, was een slim uitgedachte mixer met een uitstekende klank. In de VS was het een hit, maar met de latere CR-1604 creëerde hij het product dat zijn naam wereldwijd vestigde.

Laatste barrière

Mackie dacht na over alle aspecten van mixerdesign en kwam in

1989 met een fris en (relatief) betaalbaar 16-in-2-concept, dat naadloos aansloot bij de situatie van die tijd. Zestien inputs, waarvan zes met mic -preamp. Wie meer preamps nodig had, kon een expander aanschaffen. De behuizing was oersterk en je kon het ding gebruiken als tabletop of in een 19" rack. Met de Rotopod aan de bovenkant kon je dan de connectors 90 graden kantelen. Er waren maar liefst vier aux-sends, vier stereo returns, acht inserts, stereo outputs, en elk kanaal had een driedelige eq en een korte fader met overload-led.

Het was stiekem toch ook een 16-in-4-mixer; elk kanaal dat je op mute zette werd naar output 3 en 4 gestuurd. Verder had Mackie een systeem bedacht waarmee je drie 1604's kon koppelen voor een 48-inputsysteem. Alles redelijk betaalbaar en met een uitstekende

geluidskwaliteit; zowel de preamps als de eq en de summing leverden een eerlijke, luchtige klank die zich voor alle toepassingen leende; van live tot studio. Talloze platen zijn dan ook geheel of gedeeltelijk op een Mackie CR1604 tot stand gekomen.

Zo bedacht Greg Mackie met de CR-1604 het concept waarop in essentie Mackie's huidige

mixergeneratie én de compacte mixers van A&H, Spirit, Behringer en talloze andere merken gebaseerd zijn. Lekker veel inputs en zinvolle functies met een kleine footprint voor een knappe prijs. Eindelijk was een van de laatste barrières voor de homestudio geslecht, en daarom hoort de Mackie CR-1604 tot de exclusieve sociëteit van Gamechangers. ■

Boss BX-800

Voor de introductie van de Mackie CR-1604 was er eigenlijk weinig betaalbaar op de markt. Het Nederlandse D&R maakte een paar aardige kleine mixers, je gebruikte een afgeragde simpele live-mixer voor je opnamen of je had een nerdy vriend die in een sigarenkistje iets in elkaar soldeerde. De enige serieus te nemen betaalbare mixer was aanvankelijk de Boss KM-serie en vanaf 1980 de BX-800. Deze Boss zag eruit als een portastudio, maar dan zonder cassette. De acht line/mic-inputs (enkel jackconnectors) hadden bass/treble-eq, een fx-send met stereo return en een korte fader. Uiterst simpel, heel effectief maar nogal beperkt, en de klankkwaliteit – met name de summing – was duidelijk minder ruim bemeten dan bij de Mackie. Er was ook een 6-kanalsversie en zelfs een met zestien inputs. De BX'en zijn tegenwoordig – onvermijdelijk – weer populair vanwege de distortion die je eruit kunt halen door de input te oversturen.